

SELETUSKIRI
regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Energia ja vedelkütuse varustuskindluse
investeeringutoetuse määruste muutmine seoses ehitus- ja kasutuslubade nõuete
leevendamisega“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Regionaal- ja põllumajandusministri määrus „Energia ja vedelkütuse varustuskindluse investeeringutoetuse määruste muutmine seoses ehitus- ja kasutuslubade nõuete leevendamisega“ (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 51 lõike 2 alusel.

Eelnõuga tehakse muudatused kahes määruises (edaspidi koos ka *energia ja vedelkütuse toetuse määrused*):

- regionaal- ja põllumajandusministri 15. aprilli 2025. a määruises nr 34 „Põllumajandusettevõtja investeeringutoetus energia varustuskindluse tagamiseks“;
- regionaal- ja põllumajandusministri 26. novembri 2024. a määruises nr 70 „Põllumajandusettevõtja vedelkütuse varustuskindluse investeeringutoetus“.

Eelnõu hõlmab „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigi 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“ alameetmeid 4.1.2 „Põllumajandusettevõtja vedelkütuse varustuskindluse investeeringutoetus“ ja 4.1.3 „Põllumajandusettevõtja investeeringutoetus energia varustuskindluse tagamiseks“.

Eelnõuga tehakse toetuse saajatele kaks soodustavat muudatust energia ja vedelkütuse toetuse määrustes. Esimene soodustav muudatus on, et tunnistatakse kehtetuks nõue, mille kohaselt peab toetuse saajal olema hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks ehitise ehitusluba või ehitusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt. Teine soodustav muudatus on, et leevendatakse toetuse saajal viimase maksetaotluse esitamise eelduseks olevat ehitise kasutusloa või kasutusteatis kättesaadavuse nõuet ehtisregistris, mis tähendab, et muudatuse tulemusena ei pea hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks olema ehitise kasutusluba või kasutusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui kohaliku omavalitsuse (edaspidi *KOV*) üksusele on kasutusloa või kasutusteatis saamiseks esitatud vastav taotlus või teavitus ning toetuse saaja tagab, et kasutusluba või kasutusteatis on ehtisregistrist kättesaadav hiljemalt 2025. aasta 31. detsembril.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna valdkonnajuht Janeli Tikk (625 6299, janeli.tikk@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule ja seletuskirjale tegi Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Helen Palginõmm (625 6260, helen.palginomm@agri.ee). Eelnõu toimetab keeleliselt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist, milles mõlemates tehakse ühesugused muudatused vastavalt energia ja vedelkütuse toetuse määrustes, mis on välja toodud alljärgnevalt.

Eelnõuga tehtava esimese muudatuse kohaselt tunnistatakse kehtetuks nõue, et toetuse saajal peab olema hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks ehitise ehitusluba või ehitusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt. Seega ei ole edaspidi

esimese maksetaotluse esitamise eelduseks ehitusloa või ehitusteatis olemasolu. Muudatus on seotud eelnõuga tehtava teise muudatusega, mille kohaselt sätestatakse toetuse saajale kohustus, et kasutusluba või kasutusteatis peab olema ehtisregistrist kättesaadav hiljemalt 2025. aasta 31. detsembril. Võttes arvesse, et kasutusluba või kasutusteatis ei väljastata enne kui ehitusluba või ehitusteatis ei ole ehtisregistrist kättesaadav, siis muudatuse tulemusena on asjakohane loobuda täiendavast nõudest, et toetuse saajal peab olema hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks ehitise ehitusluba või ehitusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt.

Eelnõuga tehtava teise muudatuse kohaselt leevendatakse toetuse saajal viimase maksetaotluse esitamise eelduseks olevat ehitise kasutusloa või kasutusteatis kättesaadavuse nõuet ehtisregistris. See tähendab, et edaspidi makstakse viimane toetusosa välja ka juhul, kui KOV üksusele on esitatud taotlus või teavituse ehitise kasutusloa või kasutusteatis saamiseks ning eeldusel, et kasutusluba või kasutusteatis on ehtisregistrist kättesaadav hiljemalt 2025. aasta 31. detsembril. Sõnastuse kohaselt, kui kasutusluba või kasutusteatis ei ole ehtisregistrist kättesaadav hiljemalt 2025. aasta 31. detsembril, siis loetakse, et toetuse saajal ei ole määruses nimetatud ehitise kasutusluba või kasutusteatis olnudki, mis tähendab, et sellisel juhul on tegemist toetuse saaja kohustuse rikkumisega. Kuna kasutusloa või kasutusteatisega tõendatakse, et valminud ehitise või paigaldatud seade vastab ettenähtud nõuetele ja seda võib kasutada vastavalt kasutamise otstarbele, siis ei loobuta toetuse saajale sätestatud kohustusest, et kasutusluba või kasutusteatis peab olema ehtisregistrist kättesaadav, vaid pikendatakse tähtaega, mis hetkeks kasutusluba või kasutusteatis peab kättesaadav olema.

Nimetatud muudatus on põhjendatud eelkõige sellepärast, et energia ja vedelkütuse toetuse määruste alusel on toetatavate tegevuste elluviimise tähtaeg oluliselt lühem (vähem kui üks aasta) kui teistes maaelu arengu investeringutoetustes (tavapäraselt kaks aastat), millest tulenevalt on neil toetuse saajatel ka vähem aega kasutusloa või kasutusteatis saamiseks. Samuti võttes arvesse, milliseid menetlustoiminguid peab KOV üksus tegema (näiteks kooskõlastama toimingut Päästeameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga), siis paratamatult võtavad need toimingud aega, millest tulenevalt ei ole põhjendatud jätta toetuse saajatele viimane toetusosa maksmata aeganõudvate menetlustoimingute tõttu. Seega eelnevat arvesse võttes tehaksegi toetuse saajatele soodustav muudatus, mille tulemusena saab toetuse saajale maksta viimase toetusosa välja, kui ta on KOV üksusele esitanud kasutusloa taotluse või kasutusteatis teavituse eeldusel, et see kasutusluba või kasutusteatis on ehtisregistrist kättesaadav hiljemalt 2025. aasta 31. detsembril. KOV üksusele kasutusloa taotluse või kasutusteatis teavituse esitamine näitab, et toetuse saaja viib tõenäoliselt toetatava tegevuse ellu nõuetekohaselt.

Eelnõuga tehtavate muudatuste eesmärk on võimaldada toetuse saajatel kavandatud tegevused ellu viia ja seeläbi saavutada toetuse eesmärgid tähtaegselt ning tagada sellega toetusraha parem ja täielikum ärakasutamine.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469);

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548);

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/2220, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 1–29).

Nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <https://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga tehtavad muudatused on toetuse saajatele positiivse mõjuga, sest annavad neile paindlikumad võimalused kavandatud tegevuste elluviimiseks ning viimase maksetaotluse esitamiseks. Täpsemalt võimaldavad muudatused neil kavandatud tegevused tähtaegselt lõpetada ning esitada viimane maksetaotlus olukorras, kus KOV üksusele on esitatud kasutusloa taotlus või kasutusteatis teavituse, kuid KOV üksuse menetlustoimingud ei ole veel lõpetatud ning vastav kasutusluba või kasutusteatis ei ole veel väljastatud.

Muudatused toovad kaasa Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti (PRIA) töökoormuse kasvu, sest menetlustoimingute periood pikeneb. Samas, kuna menetlustoimingud, mida tuleb pikendatud ajavahemikul teha, ei ole oma iseloomult uued (kontrollida kasutusloa või kasutusteatis olemasolu ehitisregistrist), siis võib hinnata muudatuse mõju pigem vähemoluliseks. Toetuse saaja halduskoormus tehtavate muudatuste tõttu ei suurene.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega kulusid ega tulusid ei lisandu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Eelnõu esitatakse arvamuse andmiseks PRIA-le.